

Mei 2014

Financieel nieuws	p2
Pilot Ketenregister	p2
AM	p3
Column	p3
Virusdiagnostiek 2.0	p4
Opplant- monsterkeuring	p5
Risicogebaseerd keuren/ bedrijfsklassering	p6
Lelie 2.0	p6
Ziektenbeelden- demonstratie	p6
Plantseizoen gladiool	p6

Jaarlijkse **erkenning**sbeoordeling

Het toezichtsbezoek, wat de BKD uitvoert voor de NVWA, heet vanaf 2014 de 'jaarlijkse erkenningsbeoordeling'. De jaarlijkse erkenningsbeoordeling is gebaseerd op de Europese kwaliteits- en fytosanitaire regelgeving. In deze regelgeving staat dat de autoriteit één maal per jaar beoordeelt of uw bedrijf voldoet aan de eisen. Dit zijn de eisen op het gebied van:

1. Juiste opmaak van leveringsnota's en labels. Deze nota's en labels hebben ook de status van plantenpaspoort. De bedrijven in de Nederlandse bloembollensector mogen deze plantenpaspoorten zelf opmaken onder toezicht van de BKD;
2. Eisen aan de administratie van voorraden, aankopen en verkopen;
3. Plattegrond van bedrijf en bedrijfsterreinen;
4. Registreren en controleren van kritische punten in het productieproces;
5. Afzonderlijk identificeren van partijen in het gehele productieproces.

De vragen in de jaarlijkse erkenningsbeoordeling zijn gebaseerd op deze wettelijke kaders. Bedrijven mogen alleen materiaal verhandelen en zelf plantenpaspoorten opmaken als jaarlijks is vastgesteld dat zij aan de eisen voldoen.

1. Voldoet een bedrijf niet, dan kan de BKD de toestemming tot het zelf opmaken van plantenpaspoorten intrekken. Dit betekent dat de BKD de leveringsnota's en labels voor iedere aflevering zal waarmerken.
2. **Let op; dit punt is nieuw in 2014!** Heeft de BKD in een jaar het erkenningsbezoek niet kunnen uitvoeren, dan vervalt na het kalenderjaar de toestemming tot het zelf opmaken van plantenpaspoorten.

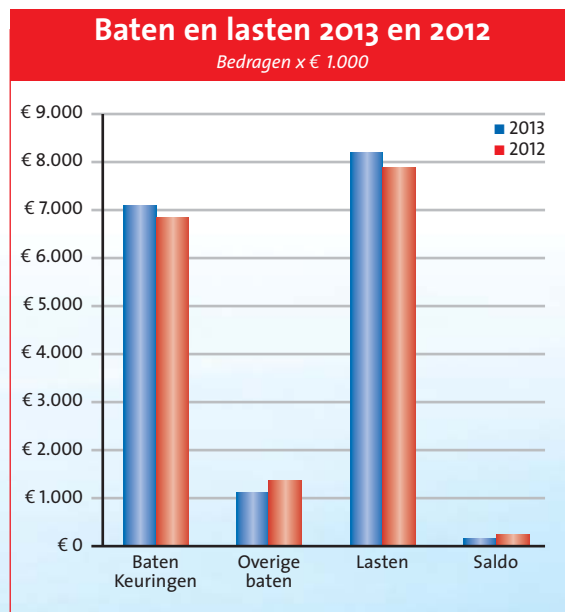
Afspraak bezoek

Wij benaderen u voor het uitvoeren van de jaarlijkse erkenningsbeoordeling. Wilt u hier niet op wachten, neem dan contact op met ons service center, telefoonnummer 0252-419101, of per e-mail: info@bkd.eu ●

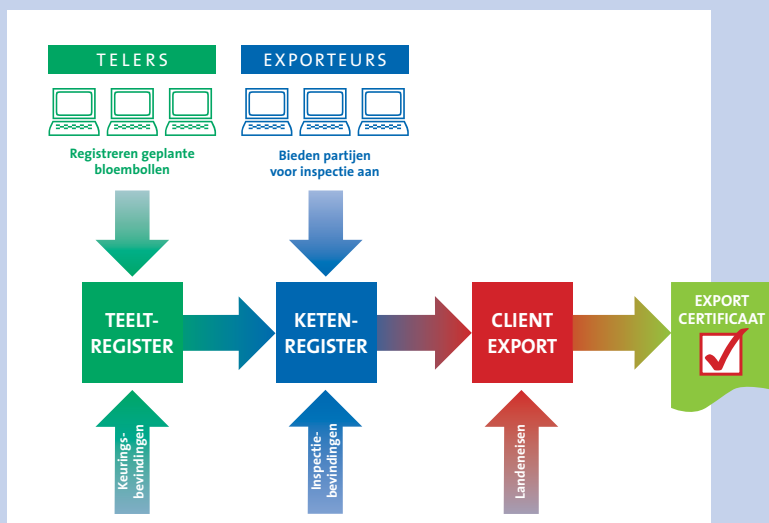
Financieel nieuws

De jaarrekening 2013 is op 12 maart door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Het saldo is uitgekomen op € 110.771. De totale baten zijn € 196.000 boven het niveau van 2012, een toename van 2,3%. De inkomsten voor de reguliere keuringstaken stijgen met 6%, met name door toename in het laboratorium van het aantal toetsingen op bestaande en nieuwe virussen. De totale lasten stijgen € 378.000, dit is een toename met 4,8% ten opzichte van 2012. Grotendeels houdt dat rechtstreeks verband met de toegenomen activiteiten in het laboratorium. In het boekjaar 2014 zijn, ten opzichte van 2013, de meeste tarieven verlaagd, variërend van 2% tot 23%.

Nevenstaande grafiek toont voor 2013 en ter vergelijking 2012 de baten uit keuringsactiviteiten, de overige baten, de lasten en het saldo boekjaar. ●

Pilot Ketenregister

Vanaf oktober 2013 hebben twee exportbedrijven, VWS uit Broek op Langedijk en Jan de Wit uit Bovenkarspel, hun export-administratie gekoppeld aan het Ketenregister. Hiermee is een volgende stap gezet in de digitalisering van het exportinspectieproces. In de afgelopen periode zijn de ervaringen geëvalueerd en is bepaald dat de volgende stap gezet kan worden: meer bedrijven aansluiten op deze versie van Ketenregister.

Meerdere exportbedrijven hebben zich bij Anthos aangemeld om te gaan werken met Ketenregister met koppeling aan het eigen exportproces. Het streven is dat deze bedrijven vanaf lelie-exportseizoen 2014 draaien met deze versie van Ketenregister. De NVWA heeft in de afspraken met de sector over export van lilies naar China 2014 bepaald dat werken met deze versie van Ketenregister, met koppeling aan partijenadministratie van het bedrijf, een voorwaarde is om onder een monitoring te vallen. Dit in plaats van een exporttoets van de gekochte partijen lilies. ●

ZBO: Zelfstandig Bestuurs Orgaan

In het regeerakkoord, getiteld “Bruggen Slaan”, is op pagina 40 t/m 42 vastgelegd dat de ZBO's deze regeerperiode tegen het licht worden gehouden. Ook de keuringsdiensten in de plantaardige sector zijn zogenaamde ZBO's. Inmiddels is de discussie over de ZBO-structuur door het ministerie van EZ met ons begonnen. Zoals in een discussie te doen gebruikelijk worden argumenten, doelstellingen en meningen uitgewisseld, om tot een goede uitkomst van de discussie te komen. Dat past bij “bruggen slaan”. Namens de bloembollensector voeren KAVB en LTO, Anthos en de BKD de discussie met EZ. De insteek van de discussie is dat er niet veranderd moet worden om het veranderen zelf. De enige juiste motivering voor verandering zou toch verbetering van de bestaande situatie moeten zijn. Op basis van de juiste argumenten zijn we vanzelfsprekend bereid om mogelijkheden ter verbetering van de structuur te onderzoeken. Belangrijk is om daarbij te beseffen dat ZBO ook kan staan voor een Zich Bewezen Organisatie van keuring, certificering en toezicht in de bloembollensector. Gezien het grote belang voor de sector moeten we systemen, die zich onbetwist bewezen hebben, koesteren.

Vincent Cornelissen

Directeur BKD

De voorjaarskeuring is in een afrondende fase. Voordat de BKD een certificaat verstrekt is een controle op de AM-status van een teeltlocatie nodig. Deze controle bestaat uit een administratieve en een fysieke controle.

Administratieve controle

Dit voorjaar is de AM-status van zo'n 3500 teeltlocaties gecontroleerd. Door de digitalisering van AM-onderzoeksverklaringen heeft een derde van deze controles digitaal plaatsgevonden. Door gebruik te maken van het AM-dossiernummer vindt de AM-controle digitaal plaats. Wilt u weten of dit ook voor u voordelen oplevert? Raadpleeg dan onze website www.bkd.eu -> keuren -> AM -> AM-controle.

Fysieke controle

Tijdens de fysieke controle heeft de keurmeester de ligging van de teeltlocatie gecontroleerd aan de hand van de ontvangen AM-onderzoeksverklaringen. De keurmeester kijkt tijdens deze controle of de teelt van bloembollen daadwerkelijk op het AM-vrij verklaarde gedeelte plaatsvindt.

Resultaat AM-controle voorjaarsgewassen

Tijdens de controles is vastgesteld dat circa 99% van de teelt van voorjaarsbloeiende bloembollen op een AM-vrije teeltlocatie plaatsvindt. In de andere situaties is er sprake van een bewuste keuze van de teler voor de teelt op een locatie met een lage AM-status. Een teler met teelt op een locatie met een lage AM-status ontvangt pas de certificaten als hij aantoonbaar voldoet aan de eisen van een AM-combibedrijf. In 2% van de AM-controles was een extra controle nodig.

Ontwikkelingen AM-bestrijdingsrichtlijn

De verwachting is dat in de loop van dit jaar de Fyto-richtlijn wordt aangepast aan de AM-bestrijdingsrichtlijn. Hiermee wordt het mogelijk dat partijen bloembollen, geteeld op niet op AM onderzochte of op AM-besmette teeltlocaties binnen Nederland en de EU, mogen worden verhandeld. Voor de afzet van bloembollen buiten de EU blijft de bestaande eis van teelt op AM-vrij percelen en in aardappelteeltverbodsgebieden gelden. ●

Virusdiagnostiek 2.0, een nieuwe technologie voor diagnostiek

Next Gen Sequencing bij Zantedeschia en Freesia als demoproject voor virusdiagnostiek en springplank voor een scala aan overige toepassingen

Aanleiding

Voor een gezonde bloembollenteelt is het snel herkennen van de aard van een ziekteverwekker van belang. Het opsporen van onbekende of nieuwe virussen is erg lastig en tijdrovend. Door recente technologie-

ontwikkeling is de analyse van genetische informatie steeds toegankelijker en goedkoper geworden. Met deze techniek kunnen plantenvirussen aan de hand van hun genetische informatie worden geanalyseerd.

Next Generation Sequencing

Een stap verder gaat Next Generation Sequencing (NGS). Hiermee kan relatief snel en betrouwbaar al het aanwezige RNA/DNA binnen één plant of bol geanalyseerd worden, inclusief het RNA/DNA van eventueel aanwezige ziekteverwekkers.

Virusdiagnostiek 2.0

De BKD, Naktuinbouw en Anthos werken dit jaar met servicelaboratorium Base-Clear samen om NGS als diagnostiek-instrument te introduceren. De techniek moet leiden tot snellere resultaten, nieuwe inzichten en een andere benadering van plantendiagnostiek. Virusdiagnostiek 2.0 gaat leiden tot een beter waarschuwingssysteem en de beste selectiemogelijkheden van gezond uitgangsmateriaal. De vier genoemde organisaties investeren zelf in deze ontwikkeling maar ontvangen ook een subsidie vanuit het Innovatie- en Democentrum Bollen en Vaste planten.

Zantedeschia

In samenwerking met enkele teeltbedrijven wordt materiaal met bekende en onbekende virusbesmettingen verzameld. Later in het traject wordt Virusdiagnostiek 2.0 geopti-

maliseerd voor de selectie van absoluut virusvrije kandidaatplanten voor vermeerdering. Diagnostiek via NGS levert dan een aanvullend bewijs dat de kandidaatplanten volledig vrij zijn van bekende, maar ook onbekende virussen.

Nog betere PCR-toetsen

Met de verkregen NGS-data wordt de ontwikkeling van multiplex PCR-toetsen (meerdere virussen in één toets) minder complex en kunnen PCR-toetsen ontwikkeld worden die nog robuuster zijn. Dit geldt niet alleen voor de virussen bij Zantedeschia en Freesia, maar binnen niet al te lange tijd zal deze strategie ook toepasbaar zijn voor de ontwikkeling van nog betere PCR-toetsen voor een breed scala aan pathogenen in andere bolgewassen.

Springplank voor nieuwe toepassingen

Diagnostiek 2.0 maakt gebruik van slechts 0,5 tot 3% van de NGS data die per monster gegenereerd wordt. De overige data is plantspecifiek en kan gebruikt worden voor toepassing bij merkergerstuurde veredeling, cultivar-identificatie en tracking & tracing. Binnen het project worden nieuwe projectinitiatieven omtrent deze mogelijkheden verkend en zo mogelijk als nieuwe projecten opgestart. ●

Innovatie en
Demo Centrum
Bollen & Vaste planten

Virussympomen bij Zantedeschia

Opplantmonsterkeuring

Tulp, crocus en iris

De opplantmonsterkeuring tulp, crocus en iris is succesvol verlopen. U heeft de monsterkassen tijdens de open ochtenden druk bezocht. De resultaten van de monsterkeuring komen overeen met die van andere jaren. Enkele resultaten:

Crocus:

- Het aantal monsters waarin zichtbaar virus is vastgesteld is met 4% toegenomen. Het gemiddeld percentage zichtbaar virus in een monster met dit virus is met 50% afgenomen.
- Het aantal monsters waarin TRV is vastgesteld is met 0,8% toegenomen. En het gemiddeld percentage TRV in een monster met TRV is gelijk gebleven.

Tulp:

- Het aantal monsters waarin niets is geconstateerd is met 5% toegenomen.
- Het aantal monsters waarin TBV is geconstateerd is met 2% afgenomen. En het gemiddeld percentage TBV in een monster met TBV is gelijk gebleven.
- Het aantal monsters waarin TVX is geconstateerd is met 0,7% toegenomen. En het gemiddeld percentage TVX in een monster met TVX is met 0,1% afgenomen.

Iris:

De resultaten van de iris-monsterkeuring waren bij het drukken van deze nieuwsbrief nog niet compleet. ●

Digitaal Klantenloket (DKL) - nieuw ontwerp registratiemodule

Naar aanleiding van het klanttevredenheidsonderzoek voerde de BKD in 2013 een aantal aanpassingen in het DKL door. Begin 2014 is gestart met een nieuw ontwerp van de registratiemodule. In samenwerking met een groep telers is gewerkt aan het ontwerp van een nieuwe registratiemodule die:

- Aansluit bij de praktische eisen en het proces van de teler;
- Gebruiksvriendelijk en vanzelfsprekend is in gebruik;
- Voldoende en juiste informatie levert voor de teler en BKD.

Laatste afstemming

Voor het begin van de voorjaarskeuring is het eerste ontwerp met de deelnemende telers besproken. De verbeterpunten zijn inmiddels verwerkt en na de voorjaarskeuring wordt het definitieve ontwerp gepresenteerd.

Wanneer beschikbaar?

Na de laatste afstemming start de bouw van de nieuwe registratiemodule. De nieuwe module is vermoedelijk beschikbaar voor de registratie van de zomergewassen 2015. ●

Risicogebaseerd keuren/bedrijfsklassering

Eén van de onderdelen van het project MUS, Maak Uitvoering Simpel, is het project Risicogebaseerd keuren/bedrijfsklassering. Doel van dit project is om binnen de bestaande regelgeving te bepalen op welke wijze de ondernemer meer verantwoordelijkheid kan krijgen voor de kwaliteit van de door hem geteelde partijen bloembollen.

Het risicogebaseerd keuren vindt plaats op basis van het risicoprofiel van het bedrijf. Dit profiel is gebaseerd op een kwaliteitscijfer en op het voldoen aan eisen ten aanzien van kennis, identificatie en traceerbaarheid van partijen.

Is het risicoprofiel laag, dan keurt de keurmeester de partijen minder intensief. Het aantal keuringen verandert niet. Is het risicoprofiel hoog, dan keurt de keurmeester de partijen volgens de gebruikelijke intensiteit.

De BKD test in 2014 het systeem in de praktijk tijdens de veldkeuring bij 10 tulpen- en 10 lelietelers. Op basis

van deze test wordt beoordeeld of het systeem in 2015 kan worden ingevoerd. ●

Lelie 2.0: beheersorganisatie in ontwikkeling

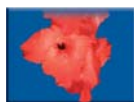

Momenteel wordt door KAVB en Anthos de organisatie van lelie 2.0 ingericht. Zo komt er een stichting die de normen gaat beheren. Zij zal daarbij terzijde gestaan worden door een gebruikersgroep. De BKD wacht instructies voor implementatie van lelie 2.0 vanuit de stichting af. ●

Ziektenbeeldendemonstratie

Op twee kaslocaties heeft in maart een ziektenbeelden-demonstratie plaatsgevonden. Deze ochtenden bleken een succes. Voor volgend seizoen onderzoeken wij de mogelijkheid om op alle kaslocaties een ziektenbeelden-demonstratie te organiseren. ●

Plantseizoen gladiool

De gladiolenmonsters zijn weer gepland en staan op onze monstertuin aan de Zwartelaan te Lisse. Door de teelt op bakken spelen we makkelijk in op de behoefte van klanten om laat aangekocht plantgoed te kunnen bemonsteren. ●

BKD Bloembollenkeuringsdienst

Zwartelaan 2, 2161 AL Lisse
Postbus 300, 2160 AH Lisse
t 0252 41 91 01
f 0252 41 78 56
e info@bkd.eu

www.bkd.eu

Colofon

BKD Nieuws is een uitgave van de BKD, Lisse
Redactie PR & Communicatie
Vormgeving De Weijer Design BNO
Fotografie Kimberly Borst, Martien Geerlings,
Peter Knippels, Michel ter Wolbeek,
De beeldredacteur en Lilian Overeem
Opmaak Amon Design
Drukwerk De Swart, Den Haag
Oplage 2.000 stuks